

РАДОВА РАДА

Гаччавезі уробя перепалат на 1918 рн.

на	на	на	на	на	на	на	на	на
9 мс.	8 мс.	7 мс.	6 мс.	5 мс.	4 мс.	3 мс.	2 мс.	1 мс.
—	—	—	—	—	—	24 р.	16 р.	8 р.

Перепалатя прывітаеца тількі з 1-го числа кожнаго місяца. — За зману адрас 30 коп. (щри зміні докопче прешладаги стару адрасу).

Адреса редакції й конторки

У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА А, 22.

Телефон редакції 64—80.

Почт. скринька № 378.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.

Виходить по-дні, щориз неділя і два місяці воєнних воєт.

Умова друкуння оловіеток:

На 1 сторінці: 3 карб. — мол
На IV " " " " 75 мол
за 1 рядок в 1 шпальці петіта за
ложний раз.

Своабм, що шувають драці за оговло
шпалля набіліе як в 3 рядки в
шп. 1 карб. 75 мол за 1 раз.

Контора відкрита від 10—6 год
дня

Ціна окремого 35 к.

В ароніції: 35 к.

№ 151.

Середа. 28 (15) серпня 1918 року.

№ 151.

Сьогодні, 28 серпня, в 2 год. дня в Володимирському соборі буде відправлена панахида на вшорному професорі

ІВАНІ ВАСИЛЬОВИЧУ ЛУЧИЦЬКОМУ.

Штій театр національного відродження. 1-го укр. арт. від. артист СМІСІВА
Середу 28-го серпня Майська ніч і по ревізії, 30-го Звідголова (Воєнне відомої арт. Заїривич-Караїської), 30-го Тар. с Бульба і Українські епіти.

„Пенітенціарний Вістник“.

Головне Управління місцями замкнення Української Держави приступає до видання свого органу „ПЕНІТЕНЦІАРНИЙ ВІСТНИК“.
Управління бажає надати виданню двоякий характер: з одного боку „Вістник“ буде містити в собі цілком офіційну частину, дана котрої обов'язково для кожного співробітника по території праці як в центрі, так і на місцях. Сюди увійдуть розпорядження і об'явки (циркуляри) Натальника Головного Управління і відомости про персональний склад, з другого боку в „Вістник“ увійде частина неофіційна, котра буде складатися з двох відділів—теоретичного і практичного.
Завдання неофіційної частини такої: теоретичне розроблення пенітенціарної політики практичного характеру, стая інтелектуальної праці на Україні і за кордоном, хроніка пенітенціарного життя і бібліографія.
Разом з тим Редакція охоче буде містити на сторінках „Вістника“ статті не тільки узко спеціального, але загального змісту, які будуть стаяти своєю метою боротьбу з злочинством, а особливо боротьбу з злочинством неолітків. Редакція має також на меті освітлювати стая терміної справи на Україні в її минулім.
Головне Управління місцями замкнення звертається з проханням до всіх громадян, хто має науковий і практичний досвід, не відмовити молодому науковому виданню на Україні в своїй мисльній літературній допомозі.
Всі матеріяли можна присилати по адресі: „Київ. Міністерство Юстиції, до редакції „Пенітенціарний Вістник“.
1—1050—1

Редактор П. І. Ісиченко.

Третя Державна Українська Гімназія ПЕЧЕРОВКУ Приймю прохав в молодчій, старшій відготові, I, II, III, IV кл. учні в російській гімназії, та інші початковий шкільні приміщення без іопиту в відомості м. Ісиченко з вересня, початок навчання 9 вересня. Плата 30 карб. на рік. ПРІ ГІМНАЗІІ ВУДЕ БУРСА. Прохання приймають по пошти і в канцелярії гімназії що-дня від 9 до 1 часу і від 5 до 7 г. в будинку 5 мназіі (Суворівська 1). 3—1041—3

Перша Державна Українська ім. Т. Шевченка Гімназія, сподівається в самому недалекому часі одержати, відповідно до наказу Ягеловського м. Гетьмана, вказано допомогти, а тимчасово буде провадити Ісиченко і коректорка в шкільній канцелярії мисці (Львівська вул. № 54). Ісиченко почнуть ся з 2 вересня (од 3 до 6 год.). В канцелярії гімназії (Гоголівська 27, пом. 3) приймають прохання (од 3 до 5 год.) прохання в молодчій і старшій відготові, в I, II, III, IV-х класах. 3—1048—2

Книг. 28 (15) серпня 1918 року

На віщо Коли призначалась посяматись? реакції органів місцевого самоврядування, то кожне розуміло, що це тільки перший ступінь, а за ним кочче мусять бути й другий. Цим другим ступенем само собою мав стаяти розпуск дотеперішніх управ і заміна їх якимись іншими,—якими саме, пре це теж не могло бути великого сумніву. Практика з розпуском повітової народньої управ київської показує, що згоди мали під собою певні основи. Замість розпущеної управи на управських стільцях знов засіли добре відомі Київ і Київщині панове Демченко, Вишневецький і ин.

Важке щось принципіально еказати проти ревізії за сучасних порядків, коли сама людність не може виступати єдиною контрольною інстанцією. Треба так само допускати і такі випадки, що органи самоврядування можуть виявити себе неадекватними і навіть підпадуть під суд, коли в їхній діяльності знайдено буде якесь злочинство. Але в даному разі обвинувачення мають дуже проблематичний характер, а особливо в зв'язку з призначенням до управи Демченка і Ко. Повстає таке враження, ніби управу треба було скинути єдино на те, щоб пречистити місце колишнім господарям у певному земстві, які вже тоді так беззастидно себе скромпромітували, що прийти до власті звичайним і єдино природним способом не можуть. Це має тим більше підстав під собою, що разом опубліковано і закон про нові вибори до земства, які повинні одбутись ще в цьому році, отже мимоволі зринає питання: на віщо так поспішається і що під цим поспіхом криється?

Уповноваження губерніяльних і повітових гласних з виданням нового земського закона припинено. Управа, виходять, працюватиме цілком безконтрольно, і коли це управа не обрана, а призначена, то самоврядування обертається в нуль і триумфую Штурмовський порядок. І ми не здивуємося, коли

за кілька місяців панування цього порядку зруйновано буде зав'яз ладу, на який преймий надію давало демократичке, безцензове земство. Російські націоналісти в ролі варягів в українському земстві—це не тільки господарська, а й політична небезпека. Земельне нове самоврядування вирвало стаяло на українському ґрунті—на якому ж стаять панове Демченко і чи не кидая українська держава собі колода під ноги, сажаючи на українські стільці отих Стелішникових виховавців?

Ташкентці.

Часи по великих громадських заворушеннях особливо певні тієї породи людської, яку великий сатирик російський нотавував назвою „ташкентців“. Всякі великі події, що ставлять на чергу дня „пероцінку цінностей“ викликають за облавок увизчаеного життя силу людей, з яких і рекрутуються ташкентці—люде, для яких увесь символ віри міститься в одному слові „драть“ і які пускають в діло зуби й пазури, щоб знайти свою „баранину“. І що довгий час вони піникували, те з більшою жадобою кидаяться на здобич, з більшою люттю рвуть її менше рахуються з наслідками своєї жадоби й лютости. Вони виносяться і сміються під надолужити—в цьому „весь закон і проропі“ для цих людей, усє їхнє оправданнє і резон для істнування та тих претензій, що ставлять вони до сучасности. І де тільки хоч трохи сприятливі умови заведуться, там зараз розплодиться ташкентців так, як оацил у приболілому організмі. Ташкентців бо не самий Ташкент, а воляке приболіле місце робить.

Спекуляція. Хабарництво. Казнокрадство. Кар'єризм. Ледарство. Роскошування. По нас хоч потоп. Аби урвати... „Баранина, я вам скажу, така“—аж давиться з утхи ташкентець...
Зійшла хвиля великого народнього заворушення, конає воно в

Підозріла наука.

Як відомо, за трактування питання української мови береться темер мало не всякий, кому тільки припаде до того охота; був час, коли новоявлені філологи з табору „общероссов“ накидали українській мові уякі „самопері“ й „мердопосені“, а тепер вони перейшли од складання словника мови до питань більш серйозних, де свого „коріня“, і вже адебутики своєх філологічних розумувань „тисневою“ предяють.
Филолог з „Кіевської Мисли“ п. Чаговець умістив на сторінках № 146 цієї газети свою статтю „Вз дєвряхь нової науки“, де він з жахом розкажує, що він побачив, залізши у ті „дєвря“, де б то в шкільній підручній української граматики, і висловлює своє тривєгу з приводу того, що от через кілька днів почнеється жорстокий експеримент над дітьми, коли їх почнуть учати тієї нової науки.
П. Чаговець, як видно, добрий филолог і щиро прихов курсу наук у школі „дєвря старого времени“; це видно з тієї думки, яку він поклав в основу своєї статті: „Граматика, какъ извѣстнє явлєтєя оснєвою великого образованія“. Ну, точнішню так, як писавли граматисти і „філософи“ XVII століття: „Граматика єсть основаніє і поднова воьмъ свободнымъ хитростямъ“, і п. Ч. далі цих „філософів“ не шнов, бо серед учених XIX і XX ст. одностунє в його мнє не знаходимо.
Та й на саму граматику п. Ч. дивиться як воскресний схоластик: вє вдалая авторвої граматики термінологія, от і лихо: вийшла „не українская граматика, а граматика Терпило или Куріло“. Очевидно, вся суть у термінології, і от нею він і лаяєся читачів „К. М.“, уже й без того наляканих „насилственною українизацією“: он, мовляв, які страшні звірі читають на ваших дітей: і іменники, і дієприслівники, і відмінки, і сила всякої страховици! А автори укр. граматики, за те, що вони „не угворились і не условились“, попали до ґурту людей, що пишуть, завѣдомо молуне-вѣжественною дребеденю“, так таки всі: і Опієнко, і Куріло, і Терпило, а з ними „за компанію“—проф. Грунський, який тільки тим і винний, що зібрав до-кучи всі термини!

Ну, нехай Аллах простить п. Ч. і його роздратування, і те, що він, лєдина з вищою освітою, ні на грошечку не посууєся уперед за „граматиків“ XVII ст.: його так учено, то й він так учить, коли не було часу або охоти познайомитися з чим-небудь, кращим за „одобренное и рекомендованное для школь“.
Але ж ми знаходимо в статті п. Ч. де-що й таке, ім'я до чого нехай сам читач підшукає: „Ихъ (Куріло и Терпило) труды вышли въ специальныхъ изданіяхъ, приспособленныхъ для замѣны „Ридного Слова“ Ушинскаго и прочихъ, признанныхъ теперь непригодными“.
Кожна освічена людина повинна знати ім'я Ушинського і шаяувати світу намять відомого педагога і борня за кращі ідеали людські; тому не вникає, як з огляду треба поставитися до тих добродієв, що дозволяють собі тривіжні „спекулювати“ на цьому великому ім'ю для „красного слова“ в фельєтємі. Коли тільки автор думав над тим, що він написав, то нехай би він щиро одповів на такі запитання:

1. Хто й коли признав Ушинського „а прочихъ“ „непригодными“?
2. Хто „спеціально“ принесооблял українській граматики „для замѣны Ушинскаго“? (Це вже щось таке, що й купит не держиться і тому може повірити тільки той кому злість наморочи забала).
3. Чи відомо п. Ч., що одна з найкращих і розвивоєдженних чи-

Підозріла наука.

Як відомо, за трактування питання української мови береться темер мало не всякий, кому тільки припаде до того охота; був час, коли новоявлені філологи з табору „общероссов“ накидали українській мові уякі „самопері“ й „мердопосені“, а тепер вони перейшли од складання словника мови до питань більш серйозних, де свого „коріня“, і вже адебутики своєх філологічних розумувань „тисневою“ предяють.
Филолог з „Кіевської Мисли“ п. Чаговець умістив на сторінках № 146 цієї газети свою статтю „Вз дєвряхь нової науки“, де він з жахом розкажує, що він побачив, залізши у ті „дєвря“, де б то в шкільній підручній української граматики, і висловлює своє тривєгу з приводу того, що от через кілька днів почнеється жорстокий експеримент над дітьми, коли їх почнуть учати тієї нової науки.
П. Чаговець, як видно, добрий филолог і щиро прихов курсу наук у школі „дєвря старого времени“; це видно з тієї думки, яку він поклав в основу своєї статті: „Граматика, какъ извѣстнє явлєтєя оснєвою великого образованія“. Ну, точнішню так, як писавли граматисти і „філософи“ XVII століття: „Граматика єсть основаніє і поднова воьмъ свободнымъ хитростямъ“, і п. Ч. далі цих „філософів“ не шнов, бо серед учених XIX і XX ст. одностунє в його мнє не знаходимо.
Та й на саму граматику п. Ч. дивиться як воскресний схоластик: вє вдалая авторвої граматики термінологія, от і лихо: вийшла „не українская граматика, а граматика Терпило или Куріло“. Очевидно, вся суть у термінології, і от нею він і лаяєся читачів „К. М.“, уже й без того наляканих „насилственною українизацією“: он, мовляв, які страшні звірі читають на ваших дітей: і іменники, і дієприслівники, і відмінки, і сила всякої страховици! А автори укр. граматики, за те, що вони „не угворились і не условились“, попали до ґурту людей, що пишуть, завѣдомо молуне-вѣжественною дребеденю“, так таки всі: і Опієнко, і Куріло, і Терпило, а з ними „за компанію“—проф. Грунський, який тільки тим і винний, що зібрав до-кучи всі термини!

Ну, нехай Аллах простить п. Ч. і його роздратування, і те, що він, лєдина з вищою освітою, ні на грошечку не посууєся уперед за „граматиків“ XVII ст.: його так учено, то й він так учить, коли не було часу або охоти познайомитися з чим-небудь, кращим за „одобренное и рекомендованное для школь“.
Але ж ми знаходимо в статті п. Ч. де-що й таке, ім'я до чого нехай сам читач підшукає: „Ихъ (Куріло и Терпило) труды вышли въ специальныхъ изданіяхъ, приспособленныхъ для замѣны „Ридного Слова“ Ушинскаго и прочихъ, признанныхъ теперь непригодными“.
Кожна освічена людина повинна знати ім'я Ушинського і шаяувати світу намять відомого педагога і борня за кращі ідеали людські; тому не вникає, як з огляду треба поставитися до тих добродієв, що дозволяють собі тривіжні „спекулювати“ на цьому великому ім'ю для „красного слова“ в фельєтємі. Коли тільки автор думав над тим, що він написав, то нехай би він щиро одповів на такі запитання:

1. Хто й коли признав Ушинського „а прочихъ“ „непригодными“?
2. Хто „спеціально“ принесооблял українській граматики „для замѣны Ушинскаго“? (Це вже щось таке, що й купит не держиться і тому може повірити тільки той кому злість наморочи забала).
3. Чи відомо п. Ч., що одна з найкращих і розвивоєдженних чи-

танок для української народньої школи (Грінченка) екадєна на підставі дидактичних принципів Ушинського, і що ряд авторів пишних читанок (Лубєнця, Черкассєка, „Стєжєна до дому“), теж багато в кому цілком свѣдомо идуть за „Роднимъ Словомъ“ і за вказівками великого педагога?

4. Чи відомо п. Ч., що Ушинський і „проче“ проголосили принципи національної школи і що Ушинський навіть писав в оборону української школи і що через те ніхто з українських учителів не дозволив би собі так поводитися з його ім'ям, як фельєтєнист з „К. М.“.

Отже бачимо, що основи, на яких п. Ч. будує свою філологічну статтю: погляд ілісєняво школаста XVII ст. і засоби фельєтєниста, вжертвє до безсоромного перекручування і наклепу,—дєсятє хитки для того, щоб підходити з ними до питань філології, і вони можуть переконати ліба тільки тих, що ніколи в російській науці не давали Киричичєва, Гилєрова, в педагогичі—за „пречихъ“, а в українській мові—за „самоперів“.

Сперечатися з жартєвливим фельєтєнистом і відповідати на його глузування не стаяло, але з приводу дє-яких думок п. Чаговця вважаю за необхідне висловитися.

У нас нема сталєї граматичної термінології. Нехай так, але ж був час, коли її не було і в російських граматиках, і колись там були такі термини, як „сказательный падежъ“, „соединительный“, „замощительное предложение“ і т. ин. російські ж граматисти прийняли до єдиної термінології не через те, що вони „согласились и угворились“, про це все нехай автор прочитая, — в яких саме книжках, він, як филолог, повинен знати. Це раз. Друге, хіба в навчанні граматики головне—терми? Ні один же вчитель не буде вчити так, як уявляє собі п. Ч., се-б то однієї термінології. Хіба тільки тоді, коли він через непорозуміння зробився вчителем.

Що ж до науковости термінології й українських шкільних граматики, то мені не хотилося б заводити п. Ч. ця ще в одні „дєвря“ справжніх наукових праць над граматику російської мови, бо тоді б він з соромом побачив, що його думки з приводу науковости шага ламаого не варті. Про те, як дилити прикметники, заїменники, дієслова на „залогі“, скільки ступенів порівняння і чи не логичний абсурд „положительная степень сравненія“, чи може бути „не определеніє“ і т. и., пре це все можна було б добре дєзнатися не тільки з наукових курсів рес. мови, але і з таких популярних книжок і підручників, певно, відомих і п. Ч. як Пешковського, Овє. Куликовського, Кульмана і цілого ряду інших, що стаять безмірно вище Киричичєвих і Гилєрових.

У Крилова, якого цитує п. Ч., є одно гостре словечко про „самошника и прожника“; біда коли про науковість береться говорити людина, що нічого в ній не тамить, та ще й таким авторитетним тоном і з такою падезвичайною „бойкостью пера“, що проста людина і справді повірить йому.

Цілком поділяю острах п. Чаговця, що над дітьми буде зроблений жорстокий експеримент. але додам од себе, коли за діло візьмуться педагоги, якими собі уявляє їх п. Ч., се-б то такі, що вірять в граматику, як в „основу образованія“, і що все діло навчання живої, барвистого і образної мови зведуть до термінології; тоді, справді, краще не заводити ніякого українизаєвства, а товкмачити Киричичєво і Гилєрова, де і принципи педагогії Ушинського додержано, і надмірного „своєобразія“ не так багато, і науковість, хоч трохи старєнка, а таки є, і термини цілком народні і зрозумілі. Стара російська

Сергій ефремов.

Фізичного виховання, ручної праці, виховних есеїв, дошкільних інститутів, дошкільного читання, дошкільних організацій і комісія дефективних дітей.

При з'їзді дошкільного секції буде улаштована виставка в якій бажаюче буде бачити найбільше представити: праці дітей, малюнки, матеріали що до праці дітей, записки дитячих оповідачів, роботи дефективних дітей, дитяча література, фотографія дітей за різними роботами, фотографії різних інститутів, мебелі дошкільна, знаряддя експериментальної психології і література по дошкільному вихованню.

Підручник Фармаковського.
Інженер С. Риндик з замовлення міністерства освіти має перекладати на українську мову підручника професора Фармаковського „Машинобудівні“.

Директор департаменту професійної освіти

Звернувся з командировки та відпустки і приймає прохачів що-дня, крім свят, від 1 до 2 години (Терещенківська 2).

Бібліотечно-архівний відділ
звернувся до всіх бібліотек і студентів в місті Києві подати свої адреси. Зараз відділом проводиться акція: бажало було б мати докладні відомості про стан бібліотечної справи в Столиці.

На жаль відділ не має відомостей про киявські бібліотеки і тому прохач звертається до відділу чи то особисто чи то поштовою листівкою.

Хроніка.

Нові закони. Рада міністрів ухвалила і гетьман затвердив такі закони:

Постанову ради міністрів про асигнування в розпорядження головною інтендант 1.435,087 карб. на заготовку чобіт.

Закон про чередок призначення розмірів оплати гірсько-заводських груп.

Постанову ради міністрів про асигнування 1.000,000 карб. на допомогу українцям воякам полоненим;

Закон про ветаховлення розкошу плати служачим військових шкіл України.

Постанова ради міністрів про штати м-ва ісповідників;

Закон про збільшення ставок оплати страхування майна і про ветаховлення пені за неоплату вимоги Іх.

Постанова ради міністрів про заснування у Києві державного драматичного театру і про асигнування цьому театру допомог в розмірі 327,400 карб.

Закон про затвердження статута державного земельного банку.

Закон про скорочення арендних договорів на нерухоме майно сільсько-господарського значіння в разі походу його з причини продажу його дрібними участками.

Наради. Вчора до Києва прибув голова південно-східного союзу угорців дрібного кредиту д. Перенеліца, голова доно-кубаського союзу спеціалізованих товариств Урусов, цесарово-жаний для України світу з'їзду південно-східних кооперативів Іващенко.

Усі, що прибули, примуть участь у карадах в справі про товаробіж між губерніями, що входять у склад південно-східного союзу, і Україною, а також у комісії, що виробляє умови торговельного договору між Україною й Кубанню.

Прийом денського представника. У вівторок п. гетьман прийняв офіційно представника всеукраїнського військового генерала Черечукина.

Після прийому в присутності міністра закордонних справ п. Дорошенка генерала Черечукина було запрошено до гетьманського столу на сніданок.

Договір України з Доном. Вчора міністер закордонних справ одержав доповідь міністра торгівлі і промисловості В. А. Лебедів, який прибув до Києва в справі деталізації тих пунктів договору України з Доном, які стосуються до економічних відносин.

Парадний обід. Сьогодні 28-го серпня у германського міністра закордонних справ фон-Гінде має відбутись парадний обід в честь голови української ради міністрів Ф. А. Лигуна.

Турецький посол на Україні. Турція призначила послом при українській державі Мухтар-Бей, бувшого турецького посла в Афіях.

Державні вищі школи. На міністерство освіти засіданням рада міністрів ухвалила закон, згідно з яким створити державні російські університети св. Володимира, Харківський та Новоросійський університет (в Одесі) оповіщаються держав-

ними університетами України з найменуваннями: св. Володимира, Харківський і Новоросійський; а були державні російські технічні школи— Катеринославський гірничий інститут, Харківський технологічний інститут, Харківський ветеринарний інститут і Київський політехнічний інститут оповіщаються державними вищими технічними школами України з вищою введеними найменуваннями.

Лента од малечі. Директор однієї з українських гімназій у Києві одібрав такого листа:

До п. Директора. Писав вам на українську школу з своєї скарбни 2 карб. сріблом, 1 карб. рес. напіровий, 100 шатів марками, 1 вероку і 2 поштівки мідних, і прохач дуже докопче вайняти помешкання під школу, бо мені дуже хочеться вступити зараз до української гімназії. Я ще прошачу, як пообіраю по-між товаришами. Учень старшого підготовчого класа (літше).

До листа справді прилежне гроші з дитячої скарбни.

Вільні лінійки. В Києві в шпиталі № 11 для покалічених воєнів є 175 лінійних ліжок.

Пішешні хороби: а) в киявських військ. шпиталях шкарлатина—1 випадку тифусу—1, підозрілих по тифусу—11, різачки—7 вып., б) в киявськ. міськ. шпиталях шкарлатина—4 вып. тиф черев.—2 віспа—1, коклюш—1, тиф сиплий—1, тиф мовертавчий—1.

Денного в'язня. Нас просять звернути увагу громадянства українського на велике бідування киявських в'язнів українців у Лубинівській тюрмі та арештному домі. Казаного майже не вистарчає, а денного од громадянства щось не видно. Тим часом навіть за лютих часів самодержав'я був „Червоної Хрест“, який денного в'язням, задовольняючи їхні матеріальні і духовні потреби. Час би вже відновити старі заходи і врятує знов, де виключали про в'язнів.

Україно-російська мірова конференція.

Розмова з Д. З. Мануїльським.

В № 174-м за 15 серпня „Изв'єстий Всерос. Ц. И. К. Сев'єлов“ уміщена розмова співробітника цієї газети з членом російської мірової делегації Д. З. Мануїльським.

З огляду на міцність цієї характерної розмови наведемо деякі уривки з неї, а яких кожен зрозуміє, чому більшовики затягують заключення миру.

На запитання, яке найбільше підкавлять тепер громадство, про причини затягування переговорів, д. Мануїльський відповів:

Конфіюовано 3 ряд.

Коли ж взяти на увагу хитке становище, утворене в сусідніх з Україною місцевостях, на Дону й Кубані, то стане зрозумілим, чому справа з Україною, доки не буде остаточно роздана Доноска й Кубанська контрреволюція.

Ми, — каже далі д. Мануїльський, — ні в якому разі не можемо допустити, щоб у Києві було перетворено Верстейнський договір. Який би не був важкий для нас цей договір, російський уряд нікому не давав приведу казати, що він коли-небудь порушить цей договір.

Російська республіка визнає незалежність України, але це не значить, що вона повинна байдуже ставитись до тих сепаратистських тенденцій, які шпугаю підтримуються в сусідніх з Україною краях.

Конфіюовано 24 ряд.

Само собою, — сказав далі д. Мануїльський, — що це хитке становище, утворене наперекір усім порозумінням, ледве чи сприятиме нормалізованню ходу праці конференції і утворенню певності, що нові порозуміння про державні кордони не будуть порушені.

Що до Крима д. Мануїльський сказав: що хоча кримської справи російсько-германський мир не передбачав, але ні в якому договорі не можна знайти основ для виправдання з чийого б то не було боку претензій на Крим. Ми виходимо з того основного принципу, що в Києві вирішиться справа з Україною, а не з долею Росії. Треба раз на завжди установити, що Україна виділяється із складу Російської держави. Та пограниччя нежа, яка пройде між нею і Росією, одділять Україну однаково і від білоруських губерній і від територій, де мешкають доноска й кубанські казаки, і від Крима.

Конфіюовано 25 ряд.

По Україні.

На Полтавщині.

Конфіюовано 6 ряд.

В Мажелевці, кременчуцького пов. розстріляно 6 грабників.

В маєтку Качубя (Андівея) поховано два молодці. В кобеляцькому пов. повиялись банди грабників.

Напад на священика. В дім священика Силоска Миславського в Ярешівці (лохвицькій пов.) кинула бомба. Священик і його дружина тяжко ранені.

Жертви полонення. Херсонський гур. староста владтував від 18 до 28 августа ц. р. тиждень збору жертв для українських полонених в Австрії та Німеччині.

Польські поміщики на Поділлі. Сповідують, що зараз на Поділлі приїхало багато польських поміщиків з Галичини, які беруть в аренду економії від 20—25 карбованців за десятину, на 3—10 років.

3 Бесарабії. Румунський уряд постановив амнішати в Бесарабії всі пам'ятники ві 1904 року. На їх місці поставлять алегоричні групи— як символі сполучення молдавани і румунів.

Підчас жнив було багато селянських бунтів, бо поміщики вимагають таку плату за аренду, яка перевищує вартість хліба.

Убийці царя. З Стокгольма повідомляють, що коли один з убийців Миколая II, Вікторородов, після того, як він довго ховався, з'явився на вулицях Катеринобурга, розлогована юрба кинулась до нього, хтось із юрби вистрелив і вбив його, а потім юрба рознесла його на шмаття.

ТЕЛЕГРАМИ.

(Од Українського Державного Телеграфного Агентства.)

Німецьке офіційне повідомлення.

25 серпня.

Західний фронт. Група Кренпринца Рудрехта генерала фон Бома. Успішні передовіжні бої на південній захід од Іпра. По обидва боки Байель на північ од каналу Ле-Басе місцеві версії атаки одбито перед нашими лініями. Між Арасом та Соном англійці продовжували свій наступ. Дуже піхотні відділи танками попередю атакували нас рале-вранці між Новіком Сен Ломе, але з великими втратами було їх одбито перед нашими лініями. Наша охоронка варт Сем-Леже згідно наказу одступила за бойову лінію на схід од містечка. Перед Морі версія атака також мала успіху. Дуже ворожі відділи дуже бомбардували наш фронт що проходив після боїв 23 серпня на захід од ліній Велье-Валом-Варнікур. Центром ваги атаки з участю багатьох танків був Валом, але вони не мали успіху. Лейтенант Егелгард останніми днями рестрівляв тут 3 танки. Ворог дуже наступав на нашу одсутні за Амер лінії і після полудня пресувався коло Керселета-Позер, атакуючи Маргон-Шві Базетель.

Прусське військо повело флангову контратаку на верога, одступивши його назад за Позер. На схід од Альбера до Соми великими атаками він пробував прорвати нашу лінію. На шостому штурмі, направленому проти середних бойового фронту, ворог знов наступив снагу танків уперед. Прусакі, гесенці та юртемберці одкинули ворога, одбивши його у Лабуазелі через шесє Альбер-Бре і виробили йому дуже великий втраг. Бойова діяльність між Соном та Уазом на північ од Нуа та на захід Уазі обмежувалась гарматним вогнем і дрібними піхотними боями. Біля Ейот-Ена проти Кресі-о-Мон по обох боках Шавіні після запеклого воягу кілька раз сідували за густими колонами. Великі атаки особливо біля Шавіні одбиті з великими втратами для французів. Особливо відзначались у цьому війні вартеві полки. Наша бомбометна ескадрілья скинула вчотики на 28 серпня на портові склади, вокзали, військової склади, ворожі табори 75 тисяч кілограмів бомб.

26 серпня.

Західний фронт. Група кренпринца Рудрехта генерала фон-Бома. На північ од Скарпі ворожі атаки одбито нашими вогнем. Прапорщик Гоболь своїми кулеметами розстріляв 4 танки. Уттер-офіцер Вежа зничив 3 танки легкими мінометами. З обох боків Валема між Сох-Леже Маргон Шві верог продовжував свої атаки, кидуючи сильні відділи піхоти танків і вимагаючи прорвати тут наш фронт. На місцях, де його було відбито вогнем контратакою, з'явився

Двоє других убивців Андреев і юколов сидять у тюрмі.

Поширення діяльності „Просвіти“. Рада чернігівського товариства „Просвіта“ звернулася до селянських „Пресвіт“ Чернігівщини з таким оновіщенням: чернігівське товариство „Просвіта“, бажачи прити на допомогу культурно-просвітній діяльності „Пресвіт“ на Чернігівщині, має на увазі, як тільки вийдуться потрібні для того засоби, послати в сільські „Просвіти“ мандрівні групи для поставовки вистав і концертів, а також командировувати на села лекторів, книгонош і т. п.

Тому рада т-ва прохач „Пресвіти“ в найближчому часі повідомити: 1) чи є у нас потреба організувати такі вистави, концерти, лекції й т. п.; 2) чи може наша громада, при можливості такої організації взяти на себе технічні справи, а саме: дати шідоло для переїзду артистів, приготувати помешкання для вистави, лекції й т. п.

Одержавши відповідь од всіх ближніх „Пресвіт“, рада чернігівського товариства зробить всі можливі заходи для організації мандрівної групи, хара, а також лекторів, книгонош. Адреса „Пресвіти“: Чернігів, Народній дім.

Грабништво. В Одесі у К. Кузьменка вкрадено 7000 карбованців, Козленка 8100, Беліса 2500, Ювальчука річей на 2300 карбованців і т. д. В Харкові: В мешкання Рубинштейна напали бандити, в студентській формі й пограбували на кілька тисяч. З квартири Вистрцького вкрадено грошей на 40.000 карбованців.

На початкові школи. Херсонська міська дума асигнувала 7.266 карбованців на початкові школи.

роті греків і, не дивлячись на їх численну перевагу, розігнали їх після рукопашного бою, захопивши кілька полонених.

Робітниче питання в Австрії. БЕРЛІН, 23. Сподіване економічне зближення Німеччини й Австрії дає можливість внутрішньої реорганізації питання про громадське забезпечення робітників, їх охорону та страхування.

Австрійське товариство охорони робітників подало урядові докладну записку про потребу тіснішого зближення робітничого законодавства обох країн і звертає увагу своєї урядової влади на потребу реформи в ділянках: охорони дітей од 12 до 14 років (встановлення крайнього строку) довготривалість праці, поширення цих заходів на сільське господарство, охорона молоді, жіноцтва, а зокрема породи домашньої праскути, страхування робітників, заведення німецького робітничого законодавства в Австро-Угорщині, збільшення розмірів винагороди в області страхування, доплати з скарбових коштів для фонду страхування (потерпівших робітників).

Ген. Драгомиров.

РОСТОВ-над-ДОНОМ, 26. Одержано відомості, що до Екагеринодару приїхав генерал Драгомиров, який стане найближшим помішником генерала Олексієва в керуванні добровольцями.

Призначення В. Шульгина. РОСТОВ-над-ДОНОМ, 26. Редактора „Кієвлянина“ Шульгина призначено урядовим політичним відділом добровольчої армії.

Козаки й більшовики.

РОСТОВ-над-ДОНОМ, 26. В Царциському напрямі козаки одступили по залізничній колії. Залиши позиції на схід од станції Карлевка та хутера Равохицького. На північ козаки повели рішучий наступ на Грязе-Царциський ліній і підійшли до станції Гумраг, де захопили п'ять умететів та багато кабоїв і патронів. У Сальській другій Домський округі наступ більшовиків, які одбили в козаки станцію Зімовники. У Новокопеському напрямі козаки під нагніском великої сили червоноармейців покинули станцію Калмик.

Ціни на цукор.

РОСТОВ-над-ДОНОМ, 26. Зважаючи на закупку багатьох фірмами та істатутами великих партій цукру на Україні по твердих цінах північній місцевим спекулянтами ціна на цукор упала, помітно упала також ціна на маву.

Для закупки товарів.

РОСТОВ-над-ДОНОМ, 26. Щоб урегулювати закупки, які роблять різні кооператори на місцевому ринку, ростовський закупочний пункт центрального союзних товариств закладає особливий орган з представників господарських об'єднань місцевих приїждж для закупки товарів.

Призначення Іванова.

РОСТОВ-над-ДОНОМ, 26. З певних джерел повідомляють, що в недалекому часі має бути призначення великого головнокомандуючого південно-західним фронтом Іванова командуючим всім козаками добровільного війська. Добровольці, відкинувши більшовиків підійшли до станції Кримськ. У Ставропольському районі добровольці переслідують супротивника, що одступав до Сергієвської.

З'їзд власників.

РОСТОВ-над-ДОНОМ, 26. Розпочався обласний з'їзд земельних власників під головуванням Левцова, по докладу якого ухвалено резолюцію про недопустимість вавласнення приватних земель, бо це порушує принцип приватної власності. Задолження тих, що потребують землю повинно на думку з'їзда, передатись виключно в фонд військового земельного банку.

„Народная Мысль“.

РОСТОВ-над-ДОНОМ, 26. Градоначальник оптрафував орган кооперативів „Народная Мысль“ на три тисячі карбованців за передовицю, яка осуджує доносський уряд за реакційну політику.

Закупка хліба.

МИКОЛАЙВ, 26. Народа представників од кооперативів управлених хлібівре Миколаєва та Херсона ухвалила розділяти херсонський повіт на три райони. Разом з кооперативами хліб будуть закупувати приватні торговлі по твердих цінах. Херсонське бюро страмалє заказ на три міліони, Миколаївське на чотири пудів. Треба закупити до 1-го жовтня. Думають закупити на Херсонщині 40 міліонів пудів. Народним урядом доручено власникам потреби людности в масині та харчовому матеріалі.

Книгозбірня ім. Кореленна.

КРЕМЕНЧУК, 26. Міська книгозбірня в пам'ять михайло названа іменем Кореленка.

нові сили, відновляючи атаки, але більшість потерпівши невдачу. Один раз ворог прорвався через нашу лінію на захід од Морі та захід Валова, Маргон Шві. На північ од Балона місцеві часті резерви опинили верога сідній межі Морі Фавіртеля захід Валова. Дальніші атаки потерпівши невдачі перед цими лініями. Південно захід Валова ворог атакував Гедекур Фільо між Тіау Маргон Шві. Прусські резерви полки морська піхота сильною контратакою одкинуло його назад за лінію Тіау Маргон Шві. Обидва містечка ми вняли. Багато рестрівляних танків лежить спереду та заду наших ліній. Проти наших висунутих за фронт Анкра ліній Мллий Базетек Карю-Совас після полудня ворог почав сильну атаку між Керне та Соном, яка тигмулась вчора але була одбита. На південь од Соми після вільборазових атак ворог засів у Калі Фейтелі з обох боків римського шляху ми одбили його атаки. Між Соном та Уазом інших боїв нема. На південь од Ейот пруська гвардія зробила часткову атаку на захід Кресі О-Мон і взяла височину південно на схід Пок-Сем-Маг разом з німецькими зграями одбила залеклу атаку торки білих французів. Варт коло 400 бранців. На північ Ея сильні ворожі атаки з вечері були одбиті. Група німецького пропринца. Часткові бої варті Кволь.

Австрійське офіційне повідомлення.

25 серпня.

Італійський фронт. Нічого нового. АЛБАНІЯ. Наш наступ успішно розвивається. Після завзятих боїв на північ Фієрі взято передмістя італійські укріплення. Наше військо переслідуючи переїхав через Семелі. Також Вероуд в горах Сілавес ми мали дальні успіхи. Наявоті наших бомбетних аеропланів на Валеву продовжуються.

Болгарське офіційне повідомлення.

25 серпня.

На схід од озера Охриди та на зазругі Черни короткі вогневі атаки з обох боків.

На захід од Доброполя ворожа батарея обстрілювала одли з наших військових шпиталів з виразними одзнаками.

Після артилерійської підготовки піхотні англійські відділи атакували вдовіта нашу пози на обох берегах Вардара, але потерпівши значні втрати, вони були розігнані вогнем.

На противі дня на південь од Гуми коло Вардара та на північ од села Мачукова вогонь супротивника був дуже короткожий.

У передовіжній смузі на південь од Бараклі-Джумала наші розвідні відділи атакували дві піхотні

